

**LATVIJAS REPUBLIKAS
ADMINISTRATĪVO TERITORIJU UN
TERITORIĀLO VIENĪBU ZEMES
PĀRSKATS UZ 2010.GADA
1.JANVĀRI**

2010

Saturs	
Anotācija	3
Terminu skaidrojums.....	3
Ievads	5
1. tabula zemes platību salīdzinājums NĪVK IS 2008. un 2009. gadā (uz 01.01.2010.)	5
Zemes pārskata atlases un apkopošanas kritēriji	8
Ievēribai	10
Izmaiņas 2009.gadā.....	11
2. tabula Zemes sadalījums pēc īpašuma tiesību statusa valstī kopā.....	11
3. tabula Īpašumā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa (uz 01.01.2010.).....	12
4. tabula Īpašumā esošās zemes sadalījuma pēc īpašnieka statusa izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības)	13
5. tabula Lietošanā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa (uz 01.01.2010.)	14
6. tabula Zemes lietojumu sadalījuma pēc īpašnieka statusa platību izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības)	14
7.tabula Pašvaldībām un valstij piekritīgās zemes, zeme zemes reformas pabeigšanai, rezerves zemes fonda zeme un zeme zem publiskajiem ūdeņiem izmaiņas pa gadiem (uz 01.01.2010.) (% no NĪVK IS reģistrētās platības)	14
8. tabula Īpašumā un lietošanā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa, pašvaldībām un valstij piekritīgā zeme un zeme zemes reformas pabeigšanai (uz 01.01.2010.).....	15
Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām	15
9. tabula Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām (uz 01.01.2010.).....	16
10. tabula Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos (uz 01.01.2010.)	17
11. tabula Zemes sadalījuma pa zemes lietošanas veidiem izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības)	18

ANOTĀCIJA

Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats (turpmāk - Zemes pārskats) sniedz ziņas par zemes sadalījumu valstī (uz 01.01.2010.) pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām un zemes lietošanas veidiem, ievērojot īpašuma tiesību statusu (*zemes īpašums, zemes lietojums, zeme zemes reformas pabeigšanai, pašvaldībai piekritīgā zeme, valstij piekritīgā zeme tajā skaitā pašvaldībai piekritīgi zemes starpgabali un valstij piekritīgi zemes starpgabali*) un īpašnieka statusu (*fiziskas personas, juridiskas personas, pašvaldība, valsts institūcijas, jaukts statuss*).

Zemes pārskatu sagatavojis Valsts zemes dienests atbilstoši likuma "[Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums](#)" prasībām, ievērojot Latvijas Republikas administratīvi teritoriālo iedalījumu uz 2009.gada 31.decembri.

Zemes pārskata sagatavošanai izmantoti Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas (turpmāk – NĪVK IS) zemes uzskaites dati uz 2009.gada 31.decembri.

Latvijas Republikas zemes pārskats sagatavots elektroniskā veidā, ierakstīts kompaktdiskos un pieejams visiem interesentiem internetā Valsts zemes dienesta mājas lapā: www.zemesdienests.lv vai www.vzd.gov.lv.

TERMINU SKAIDROJUMS

Zemes īpašumi – visi nekustamie īpašumi, uz kuriem īpašuma tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā, vai tiesiskie valdījumi, ja:

- ar zemes komisiju, pašvaldību un valsts institūciju lēmumiem atjaunotas zemes īpašuma tiesības;
- ar zemes komisiju, pašvaldību vai valsts institūciju lēmumiem zeme piešķirta īpašumā par samaksu un noslēgts līgums par zemes izpirkšanu ar Latvijas Hipotēku un zemes banku (šobrīd - Hipotēku banku);
- iegūti darījumu rezultātā.

Zemes lietojumi:

- zeme, kas ar pašvaldību, zemes komisiju vai valsts pārvaldes institūciju lēmumiem ir piešķirta pastāvīgā lietošanā fiziskajām un juridiskajām personām;
- zeme, par kuru ir pieņemti tikai zemes komisiju atzinumi par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu pilsētās, un vēl nav pieņemts galīgais lēmums par īpašuma tiesību atjaunošanu.

Valstij piekritīgā zeme – saskaņā ar 1995.gada 29.marta Latvijas Republikas likumu "[Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās](#)" valstij piekrit un uz valsts vārda zemesgrāmatā ierakstāma zeme, kas minēta šā likuma 2. un 5.pantā, t.i. - zeme, uz kuru zemes reformas laikā nav atjaunotas īpašuma tiesības, kas nav nodota īpašumā par samaksu vai nav piešķirta pastāvīgā lietošanā vai ilgtermiņa nomā fiziskajām vai juridiskajām personām.

Pašvaldībām piekritīgā zeme – saskaņā ar 1995.gada 29.marta Latvijas Republikas likumu "[Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās](#)" pašvaldībām piekrit un uz to vārda zemesgrāmatā ierakstāma zeme, kas minēta šā likuma 3., 4., 5.pantā, t.i. - zeme, uz kuru zemes reformas laikā nav atjaunotas īpašuma tiesības, kas nav nodota īpašumā par samaksu vai nav piešķirta pastāvīgā lietošanā vai ilgtermiņa nomā fiziskajām vai juridiskajām personām.

Zeme zemes reformas pabeigšanai – saskaņā ar Latvijas Republikas 2007.gada 21.jūnija likuma [“Grozījumi likumā “Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās”](#) 6.pantu ir zeme, uz kuru zemes reformas laikā nav atjaunotas īpašuma tiesības, kas nav nodota īpašumā par samaksu vai nav piešķirta lietošanā fiziskajām vai juridiskajām personām, pašvaldībām vai valsts institūcijām.

Zemes starpgabals – saskaņā ar Latvijas Republikas 2002.gada 31.oktobra likuma [„Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likums”](#) 1. pantu ir valstij vai pašvaldībai piederošs zemesgabals, kura platība:

- pilsētā ir mazāka par pašvaldības apstiprinātajos apbūves noteikumos paredzēto minimālo apbūves gabala platību vai kura konfigurācija nepieļauj attiecīgā zemesgabala izmantošanu apbūvei, vai kuram nav iespējams nodrošināt pieslēgumu koplietošanas ielai,
- lauku apvidos ir mazāka par pašvaldības saistošajos noteikumos paredzēto minimālo zemesgabala platību vai kura konfigurācija nepieļauj attiecīgā zemesgabala izmantošanu atbilstoši apstiprinātajam teritorijas plānojumam, vai kuram nav iespējams nodrošināt pieslēgumu koplietošanas ielai (ceļam);

Publiskie ūdeņi – saskaņā ar 1937.gada 28.janvāra Latvijas Republikas likumu [“Civillikums”](#) un tajā iestrādātajiem grozījumiem - jūras piekrastes josla, kā arī šā likuma 1.pielikumā uzskaitītie ezeri un upes.

Kopīpašumi – nekustamie īpašumi, kurus veidojošās domājamās daļas pieder īpašniekiem ar vienādu īpašnieka statusu (fiziskajām personām, juridiskajām personām, pašvaldībām vai valstij un valsts institūcijām).

Jaukta statusa kopīpašumi – nekustamie īpašumi, kurus veidojošās domājamās daļas pieder īpašniekiem ar atšķirīgiem īpašnieka statusiem (fiziskajām personām, juridiskajām personām, pašvaldībām vai valstij un valsts institūcijām).

Zemes lietošanas veidi – zeme, kura atšķiras pēc savām dabiskajām īpašībām un vairākus gadus pēc kārtas tiek lietota noteiktām vajadzībām.

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis – nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanas un kadastrālās vērtēšanas vajadzībām pašvaldības izpildinstitūcijas vai valsts institūcijas noteikts un apstiprināts nekustamā īpašuma atļautais izmantošanas veids atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumā atļautajai teritorijas izmantošanai un apstiprinātajiem apbūves noteikumiem.

IEVADS

Vienotu **zemes**, kā nekustamā īpašuma neatņemamas sastāvdaļas, **uzskaiti** Latvijā **veic Valsts zemes dienests** (turpmāk – VZD) atbilstoši Latvijas Republikas 2005.gada 1.decembra likumam „[Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums](#)”. **Uzskaitēi ir pakļauta visa Latvijas teritorijas zeme, neatkarīgi no tās īpašuma piederības.**

Līdz 20.gadsimta piecdesmito gadu vidum Latvijas Republikā zemes lietotāju reģistrāciju daļēji veica pēc kartiņu un sarakstu formas. Pakāpeniski šī sistēma tika nomainīta, ieviešot unificētus dokumentus. Kā pirmos ieviesa zemes lietošanas tiesību apliecinājošos dokumentus – valsts jeb zemes lietošanas tiesību aktus, pēc tam arī saimniecību zemesgrāmatas (šņorgrāmatas) un rajonu valsts zemju reģistrācijas grāmatas. Vienlaikus izgatavoja dažāda satura un mēroga plānus un kartes, kurās parādīja reģistrējamo zemes vienību izvietojumu un robežas (“Kadastrs – uzskaitē un reģistrācija Latvijā”- H.Kanaviņš; M.Bērziņa; A.Rausis. Rīga, 2003). Pamatojoties uz minētajiem dokumentiem kopš 1957. gada Latvijas Republikas Zemes bilanci figurēja platība 6458,9 tūkst.ha.

Palielinoties uzmērīto zemes vienību īpatsvaram (vairāk kā 80%), noskaidrojies, ka ne visu rajonu platība atbilst līdz šim pieņemtajai platībai – dažiem rajoniem platība ir mazāka, citiem lielāka par pieņemto. Lai iegūtu patiesus datus par Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk tekstā – NĪVK IS) reģistrēto platību, Valsts zemes dienests kopš 2006. gada atteicies no uz 6458,9 tūkst.ha “nosietās” Zemes bilances, tās vietā sagatavojot Zemes pārskatu ar reālajiem NĪVK IS reģistrētajiem datiem uz sekojošā gada 1.janvāri.

Zemes pārskatā uz 01.01.2010. NĪVK IS reģistrētā valsts platība ir 6 451 026,2 ha jeb 99,9% no platības, uz kādu līdz 01.01.2006. “nosieta” Zemes bilance. Zemes pārskatā uz 01.01.2010. visas tabulas un grafiki sagatavoti par pamatu (100%) ņemot NĪVK IS reģistrēto platību - 6 451 026,2 ha.

Palielinoties uzmērīto zemes platību īpatsvaram, kā arī precīzi uzmērot valsts robežu, NĪVK IS reģistrētā platība precizēsies.

1. tabula zemes platību salīdzinājums NĪVK IS 2008. un 2009. gadā (uz 01.01.2010.)

Administratīvā teritorija	2008. gadā NĪVK IS reģistrētā teritorijas platība (ha)	2009. gadā NĪVK IS reģistrētā teritorijas platība		Platību starpība (ha)
		ha	%	
Aglonas novads	39 370,5	39 375,1	100,0	4,6
Aizkraukles novads	10 317,9	10 310,7	99,9	-7,2
Aizputes novads	63 906,3	63 958,0	100,1	51,7
Aknīstes novads	28 461,4	28 459,8	100,0	-1,6
Alojas novads	63 063,6	63 062,9	100,0	-0,7
Alsungas novads	19 158,4	19 158,1	100,0	-0,3
Alūksnes novads	169 810,6	169 780,1	100,0	-30,5
Amatas novads	74 592,5	74 601,8	100,0	9,3
Apes novads	54 455,2	54 426,0	99,9	-29,2
Auces novads	51 737,9	51 697,7	99,9	-40,2
Ādažu novads	16 376,6	16 374,8	100,0	-1,8
Babītes novads	24 131,8	24 193,7	100,3	61,9
Baldones novads	18 053,7	18 074,6	100,1	20,9
Baltinavas novads	18 466,7	18 490,8	100,1	24,1
Balvu novads	103 968,2	103 979,2	100,0	11,0
Bauskas novads	78 658,1	78 670,1	100,0	12,0
Beverīnas novads	30 102,1	30 125,6	100,1	23,5

Brocēnu novads	49 679,8	49 675,2	100,0	-4,6
Burtnieku novads	70 099,1	70 123,1	100,0	24,0
Carnikavas novads	8 161,4	7 928,3	97,1	-233,1
Cesvaines novads	19 026,0	19 023,5	100,0	-2,5
Cēsu novads	17 255,6	17 261,1	100,0	5,5
Cīblas novads	50 952,3	50 960,1	100,0	7,8
Dagdas novads	94 844,5	95 138,3	100,3	293,8
Daugavpils novads	187 012,2	187 141,2	100,1	129,0
Dobeles novads	88 789,8	88 832,6	100,0	42,8
Dundagas novads	67 382,2	67 435,8	100,1	53,6
Durbes novads	32 001,2	32 001,0	100,0	-0,2
Engures novads	40 207,1	39 548,9	98,4	-658,2
Ērgļu novads	37 799,0	37 798,8	100,0	-0,2
Garkalnes novads	15 212,8	15 284,2	100,5	71,4
Grobiņas novads	48 986,5	48 992,7	100,0	6,2
Gulbenes novads	187 185,2	187 178,3	100,0	-6,9
Iecavas novads	31 129,8	31 152,1	100,1	22,3
Ikšķīles novads	13 374,0	13 400,1	100,2	26,1
Ilūkstes novads	64 699,9	64 709,1	100,0	9,2
Inčukalna novads	11 037,9	11 209,2	101,6	171,3
Jaunjelgavas novads	68 494,2	68 502,7	100,0	8,5
Jaunpiebalgas novads	25 003,4	25 005,5	100,0	2,1
Jaunpils novads	20 793,0	20 920,5	100,6	127,5
Jelgavas novads	131 584,9	131 652,9	100,1	68,0
Jēkabpils novads	90 409,7	90 441,7	100,0	32,0
Kandavas novads	64 804,7	64 827,0	100,0	22,3
Kārsavas novads	62 625,2	62 666,3	100,1	41,1
Kokneses novads	36 070,1	36 124,2	100,1	54,1
Krāslavas novads	107 732,1	107 805,9	100,1	73,8
Krimuldas novads	34 168,3	34 208,2	100,1	39,9
Krustpils novads	81 113,2	81 147,3	100,0	34,1
Kuldīgas novads	175 491,0	175 504,6	100,0	13,6
Ķeguma novads	49 095,1	49 107,0	100,0	11,9
Ķekavas novads	27 220,3	27 326,3	100,4	106,0
Lielvārdes novads	22 542,5	22 516,2	99,9	-26,3
Limbažu novads	117 004,6	117 019,0	100,0	14,4
Līgatnes novads	16 692,6	16 695,1	100,0	2,5
Līvānu novads	62 176,5	62 181,8	100,0	5,3
Lubānas novads	34 586,0	34 591,7	100,0	5,7
Ludzas novads	96 360,2	96 315,7	100,0	-44,5
Madonas novads	215 098,3	215 138,2	100,0	39,9
Mazsalacas novads	41 732,0	41 726,6	100,0	-5,4
Mālpils novads	21 978,6	21 984,5	100,0	5,9
Mārupes novads	10 354,5	10 369,5	100,1	15,0
Naukšēnu novads	27 974,7	28 002,8	100,1	28,1
Neretas novads	64 518,4	64 531,4	100,0	13,0
Nīcas novads	35 071,2	35 069,6	100,0	-1,6
Ogres novads	99 002,8	98 986,3	100,0	-16,5
Olaines novads	29 580,8	30 032,5	101,5	451,7
Ozolnieku novads	28 608,9	28 615,1	100,0	6,2
Pārgaujas novads	48 483,7	48 512,4	100,1	28,7
Pāvilostas novads	51 517,5	51 523,4	100,0	5,9
Pļaviņu novads	37 587,4	37 593,2	100,0	5,8
Preiļu novads	36 321,5	36 333,4	100,0	11,9

Priekules novads	51 936,4	51 936,5	100,0	0,1
Priekuļu novads	30 159,5	30 182,9	100,1	23,4
Raunas novads	30 921,2	30 921,8	100,0	0,6
Rēzeknes novads	252 210,8	251 977,5	99,9	-233,3
Riebiņu novads	62 755,3	62 755,8	100,0	0,5
Rojas novads	30 874,5	30 880,7	100,0	6,2
Ropažu novads	32 569,9	32 630,6	100,2	60,7
Rucavas novads	44 796,7	44 801,6	100,0	4,9
Rugāju novads	51 275,3	51 290,2	100,0	14,9
Rundāles novads	23 189,7	23 201,8	100,1	12,1
Rūjienas novads	35 222,7	35 238,6	100,0	15,9
Salacgrīvas novads	63 661,9	63 690,7	100,0	28,8
Salas novads	31 719,4	31 724,4	100,0	5,0
Salaspils novads	12 596,9	12 696,1	100,8	99,2
Saldus novads	168 089,3	168 115,2	100,0	25,9
Saulkrastu novads	4 687,0	4 719,7	100,7	32,7
Sējas novads	22 851,7	22 950,9	100,4	99,2
Siguldas novads	35 913,7	36 043,8	100,4	130,1
Skrīveru novads	10 531,0	10 537,6	100,1	6,6
Skrundas novads	55 539,4	55 536,4	100,0	-3,0
Smiltenes novads	94 219,2	94 149,0	99,9	-70,2
Stopiņu novads	5 347,9	5 348,0	100,0	0,1
Strenču novads	37 445,2	37 458,7	100,0	13,5
Talsu novads	176 307,2	176 247,3	100,0	-59,9
Tērvetes novads	22 425,5	22 431,7	100,0	6,2
Tukuma novads	119 116,4	119 176,6	100,1	60,2
Vaiņodes novads	30 639,2	30 642,3	100,0	3,1
Valkas novads	90 654,1	90 699,3	100,0	45,2
Valmieras novads	49 606,8	49 667,9	100,1	61,1
Varakļānu novads	27 678,6	27 708,3	100,1	29,7
Vārkavas novads	28 769,9	28 788,4	100,1	18,5
Vecpiebalgas novads	54 285,5	54 242,5	99,9	-43,0
Vecumnieku novads	84 459,9	84 458,7	100,0	-1,2
Ventspils novads	245 618,8	245 690,8	100,0	72,0
Viesītes novads	65 004,6	65 036,7	100,0	32,1
Viļakas novads	63 852,6	63 909,4	100,1	56,8
Viļānu novads	28 661,8	28 631,4	99,9	-30,4
Zilupes novads	30 854,9	30 863,3	100,0	8,4
Kopā novados:	6 377 716,1	6 379 494,2	100,0	1 778,1
t. sk. novadu pilsētās:	48 356,3	48 499,9	100,3	143,6
Daugavpils	7 225,3	7 241,6	100,2	16,3
Jelgava	5 964,4	6 030,1	101,1	65,7
Jēkabpils	2 574,4	2 555,6	99,3	-18,8
Jūrmala	9 707,6	9 741,8	100,4	34,2
Liepāja	6 068,3	6 784,4	111,8	716,1
Rēzekne	1 724,2	1 733,5	100,5	9,3
Rīga	29 402,7	29 981,1	102,0	578,4
Valmiera	1 808,8	1 825,5	100,9	16,7
Ventspils	5 418,5	5 638,4	104,1	219,9
Kopā republikas nozīmes pilsētās:	69 894,2	71 532,0	102,3	1 637,8
Kopā valstī:	6 447 610,3	6 451 026,2	100,1	3 415,9

ZEMES PĀRSKATA ATLASES UN APKOPOŠANAS KRITĒRIJI

Zemes pārskats ir pārskats par zemes sadalījumu valstī pa:

- nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām (atbilstoši 2006. gada 20. jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr.496 "[Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība](#)" 1. pielikumam "Nekustamo īpašumu lietošanas mērķu klasifikācija", zemes nekustamā īpašuma lietošanas mērķi sagrupēti pa sekojošām nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām:
 - 01 – lauksaimniecības zeme;
 - 02 – mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu;
 - 03 – ūdens objektu zeme;
 - 04 – derīgo izrakteņu ieguves teritorijas;
 - 05 – dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme;
 - 06 - individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme;
 - 07 - daudzdzīvokļu māju apbūves zeme;
 - 08 – komercdarbības objektu apbūves zeme;
 - 09 - sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme;
 - 10 – ražošanas objektu apbūves zeme;
 - 11 - satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme;
 - 12 - inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme.) un
- zemes lietošanas veidiem (atbilstoši 2007.gada 21.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.562 "[Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem](#)", ņemot vērā kalendārajā gadā notikušās izmaiņas atbilstoši atjaunotajiem vai no jauna izgatavotajiem zemes robežu plāniem; atjaunotajiem vai no jauna izgatavotajiem zemes vienību situācijas plāniem; atjaunotajiem vai no jauna izgatavotajiem kartogrāfiskajiem materiāliem; Lauku atbalsta dienesta reģionālās nodaļas un Valsts meža dienesta Valsts virsmežniecību izsniegtajiem lēmumiem par zemes transformācijas (pārveidošanas) atļaujas izsniegšanu; Valsts meža dienesta iesniegtajiem datiem), ievērojot:
 - īpašuma tiesību statusu (zemes īpašums, zemes lietojums, zeme zemes reformas pabeigšanai, pašvaldībai piekritīgā zeme, tajā skaitā pašvaldībai piekritīgi zemes starpgabali, valstij piekritīgā zeme, rezerves zemes fonda zeme, tajā skaitā rezerves zemes fondā iekļautie zemes starpgabali, zeme zem publiskajiem ūdeņiem) un
 - īpašnieka statusu (fiziskas personas, juridiskas personas, pašvaldība, valsts institūcijas, jaukts statuss).

Zemes pārskatu sagatavo atbilstoši Latvijas administratīvajām teritorijām un teritoriālajām vienībām:

- pa novadiem,
- pa novadu pagastiem,
- pa pilsētu lauku teritorijām,
- pa novadu pilsētām,
- republikas pilsētām,
- kopā valstī.

Zemes pārskatu apkopo 15 MS Excel tabulās, katrai tabulai atbilst viena datne, kuras lapās alfabētiskā secībā sakārtotas administratīvās teritorijas vai administratīvi teritoriālās vienības:

1. [Fizisko personu īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
2. [Juridisko personu īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
3. [Pašvaldību īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
4. [Valsts un valsts institūciju īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
5. [Jaukta statusa kopīpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
6. [Īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem \(kopā\);](#)
7. [Fizisku personu lietošanā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
8. [Juridisku personu lietošanā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
9. [Lietošanā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem \(kopā\);](#)
10. [Pašvaldībām piekritīgā zeme - zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
11. [Valstij piekritīgā zeme - zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
12. [Zeme zemes reformas pabeigšanai - zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
13. [Pavisam kopā - zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
14. [Pašvaldībai piekritīgi zemes starpgabali - zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
15. [Valstij piekritīgi zemes starpgabali - zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem.](#)

Zemes pārskatu, līdz 2005.gadam (ieskaitot) - Zemes bilanci, sagatavoja par katru kalendāro gadu, izmantojot NĪVK IS zemes uzskaites datus pēc stāvokļa uz 1.janvāri, kurus VZD Kadastra un reģistru departamentā iesniedza VZD reģionālās nodaļas. Latvijas Republikas zemes pārskatu pēc stāvokļa uz 2010.gada 1.janvāri sastādījis VZD Kadastra un reģistru departaments, vadoties pēc VZD 2009.gada 8.decembra kārtības Nr.1-02/24 „Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskata sagatavošanas kārtība”.

Ievērbai

- Joprojām nav pilnībā kadastrāli uzmērīta Latvijas Republikas ārējā robeža, līdz ar to NĪVK IS reģistrētā Latvijas Republikas platība nākotnē var precizēties.
- Publiskos ūdeņus NĪVK IS ieskaita valstij piekritīgajā zemē.
- Dzīvokļu īpašumos ietilpstošo zemes domājamo daļu, atbilstoši likumam "[Par dzīvokļa īpašumu](#)", Zemes pārskatā iekļauj tajā nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupā, kāds noteikts zemei, uz kuras atrodas māja, kurā šis dzīvokļa īpašums atrodas.
- Konkrētās administratīvās teritorijas pašvaldību zemes īpašumos un lietojumos ietverti arī citu pašvaldību zemes īpašumi un lietojumi, ja tie atrodas šajā administratīvajā teritorijā.
- Ārvalstu fizisko un juridisko personu zemes atsevišķi Zemes pārskatā neuzrāda, bet tās iekļauj zemes sadalījumā pēc atbilstošā īpašnieka statusa.
- Dati par administratīvajām teritorijām, kurām mainījušās robežas administratīvās reformas rezultātā, ar iepriekšējiem gadiem nav salīdzināmi.
- 2009.gada Zemes pārskatam noteikti vairāki jauni datu apkopošanas kritēriji- datu apkopošanai izmantotā „pamatvienība” ir zemes vienība, līdz šim tā bija – nekustamais īpašums. Atbilstoši Latvijas Republikas 2008.gada 18.decembra likumam „[Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums](#)” no Zemes pārskata svītrotā administratīvā iedalījuma vienība „rajons”. Zemes pārskata tabulas papildinātas ar sadaļām „ Zeme zemes reformas pabeigšanai”, „Pašvaldībai piekritīgā zeme” un „Valstij piekritīgā zeme” iepriekšējās sadaļas „Zeme zemes reformas pabeigšanai un valstij vai pašvaldībai piekritīgā zeme” vietā. No jauna Zemes pārskatā iekļautas jaunas sadaļas „Pašvaldībai piekritīgi zemes starpgabali” un „Valstij piekritīgi zemes starpgabali”. Zemes pārskatā iekļautas arī zemes vienības, kurām NĪVK IS nav reģistrēts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis.

IZMAIŅAS 2009.GADĀ

Latvijas Republikā, izpildot Latvijas Republikas 1997.gada 30.oktobra likuma "[Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos](#)" un Latvijas Republikas 1998.gada 29.oktobra likuma "[Par zemes reformas pabeigšanu pilsētās](#)" prasības, zeme ir sadalīta zemes īpašumos, zemes lietojumos, zemē zemes reformas pabeigšanai, valstij piekritīgajā zeme un pašvaldībām piekritīgajā zemē.

2009.gadā, salīdzinot zemes sadalījumu pēc īpašuma tiesību statusa Latvijas Republikā ar 2008. gadu, notikušas sekojošas izmaiņas (2.tabula):

- zemes īpašumu īpatsvars palielinājies par **3,4 %**;
- zemes lietojumu īpatsvars samazinājies par **24,4 %**;
- zemes zemes reformas pabeigšanai, valstij piekritīgā zeme un pašvaldībām piekritīgās zemes īpatsvars palielinājies par **21,1 %**.

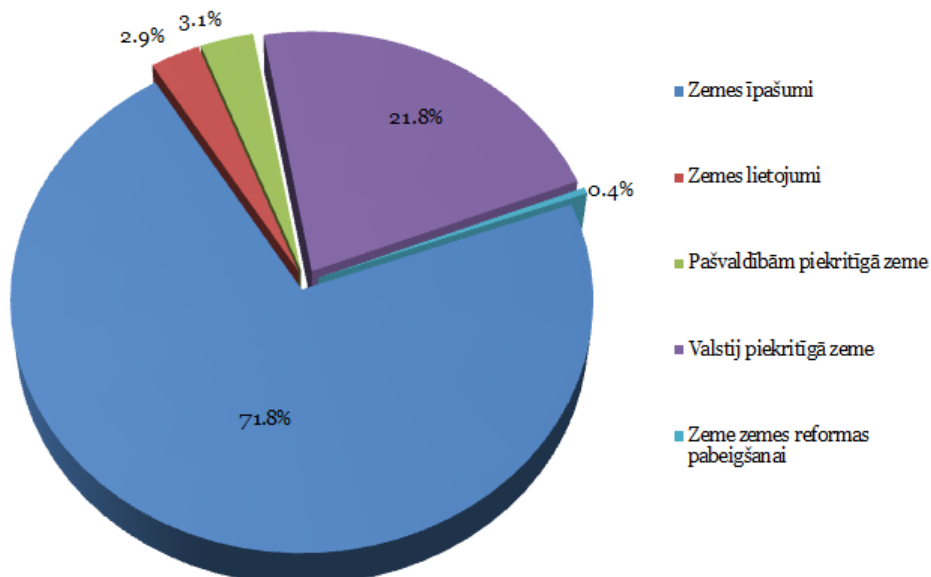
2. tabula Zemes sadalījums pēc īpašuma tiesību statusa valstī kopā

Zemes īpašuma tiesību statuss	uz 01.01.2009.			uz 01.01.2010.			Izmaiņas 2009. gadā %
	Īpašumu skaits	Platība		Zemes vienību skaits	Platība		
		ha	%		ha	%	
Zemes īpašumi	557 093	4 409 892,2	68,4	779 046	4 632 045,6	71,8	3,4
Zemes lietojumi	93 677	1 758 714,8	27,3	53 079	186 693,5	2,9	-24,4
Zeme zemes reformas pabeigšanai un valstij vai pašvaldībām piekritīgā zeme	56 390	279 003,3	4,3	-	-	-	-
Pašvaldībām piekritīgā zeme	-	-	-	113 238	199 508,2	3,1	-
Valstij piekritīgā zeme	-	-	-	30 777	1 405 726,1	21,8	-
Zeme zemes reformas pabeigšanai	-	-	-	10 053	27 052,8	0,4	-
Valstī kopā:	707 160	6 447 610,3	100,0	986 193	6 451 026,2	100,0	-

1.attēls

Zemes sadalījums pēc īpašuma tiesību statusa Latvijas Republikā

(uz 01.01.2010. procentos no NĪVK IS reģistrētās platības)

2009.gadā izmaiņas zemes sadalījumā **pēc īpašuma tiesību statusa** (2.tabula) ir notikušas sekojošu procesu rezultātā:

- **turpinājies lietošanā piešķirtās zemes privatizācijas process** – agrāk noformētie zemes lietojumi ir pārgājuši īpašumu statusā, palielinot zemes īpašumu īpatsvaru par 3,4% un samazinot zemes lietojumu īpatsvaru par 24,4% salīdzinot ar 2008.gadu;
- **palielinājusies valstij piekritīgā un pašvaldībām piekritīgā zemes platība un zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemju platība** – atbilstoši likuma „[Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās](#)” 6.pantu un atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 2009.gada 1.septembra noteikumiem Nr.996 „[Kārtība, kādā nosaka valstij un pašvaldībām piekrītošo lauku apvidu zemi, kura turpmāk izmantojama zemes reformas pabeigšanai, kā arī valstij un pašvaldībām piederošo un piekrītošo zemi](#)” pašvaldības un valsts institūcijas izvērtējušas sev piekritīgās zemes un zemes vienības, kuras nav nepieciešamas pašvaldību vai valsts funkciju veikšanai, un kas turpmāk izmantojamas zemes reformas pabeigšanai

Sadalījumā **pēc īpašnieka statusa**:

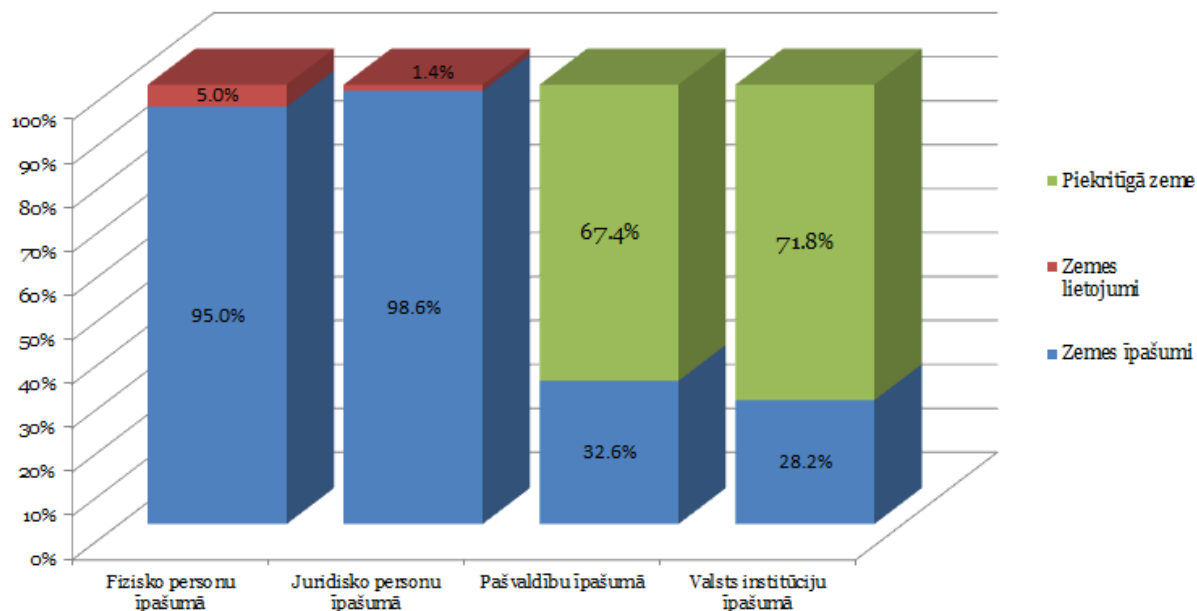
- 2009.gadā īpašumā esošās zemes platības un īpatsvara ziņā līdera lomu saglabā fizisko personu īpašumā esoša zeme (3., 4. tabula), bet straujāks īpašumā esošās zemes īpatsvara pieaugums vērojams valsts un valsts institūciju īpašumā un juridisko personu īpašumā esošai zemei, attiecīgi par 2,2 % un 1,0 % salīdzinājumā ar 2008.gadu;
- kopumā lielākās **īpašumā un lietojumā** esošās zemes platības pieder fiziskajām personām, to īpatsvars – 54,8 % no NĪVK IS reģistrētās platības, kas ir par 1,2 % mazāk kā 2008.gadā, juridisko personu lietošanā un īpašumā esošās zemes platības sastāda 9,6 % no NĪVK IS reģistrētās platības, 2009.gadā juridisko personu īpašumā un lietojumā esošās zemes platības īpatsvars palielinājies par 0,8 % (8.tabula).

3. tabula Īpašumā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa (uz 01.01.2010.)

Īpašumā esošā zeme atkarībā no īpašnieka statusa	Zemes vienību skaits	Platība, ha	% no zemes īpašumu kopplatības	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
Fizisko personu īpašumā	661 930	3 355 761,3	72,4	52,0
Juridisko personu īpašumā	66 037	615 279,9	13,3	9,5
Pašvaldību īpašumā	22 582	96 291,0	2,1	15
Valsts un valsts institūciju īpašumā	10 986	551 248,1	11,9	8,6
Jaukta statusa kopīpašumā	17 511	13 465,3	0,3	0,2
Zemes īpašumi kopā:	779 046	4 632 045,6	100	71,8

Zemes īpašumu, lietojumu un piekritīgās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa Latvijas Republikā

(uz 01.01.2010. procentos no NĪVKIS reģistrētās zemes īpašumu un lietojumu platības)

4. tabula Īpašumā esošās zemes sadalījuma pēc īpašnieka statusa izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības)

Gads	Fiziskās personas	Juridiskās personas	Pašvaldības	Valsts un valsts institūcijas	Jaukta statusa kopīpašumi	Īpašumi kopā
1995.* ¹	7,8	X	X	X	X	7,8
1996.	16,9	0,1	0,03	0,01	X	17,0
1997.	25,7	0,2	0,1	0,01	X	26,0
1998.	32,7	0,4	0,3	0,2	X	33,6
1999.	37,4	0,8	0,9	0,3	0,03	39,4
2000.	41,6	1,2	1,3	0,4	0,04	44,5
2001.	44,8	1,7	1,4	0,5	0,04	48,4
2002.	46,5	2,3	1,5	0,7	0,03	51,0
2003.	47,6	3,3	1,7	0,9	0,05	53,5
2004.	48,9	4,4	1,8	1,3	0,05	56,5
2005.	50,1	5,3	1,7	1,9	0,2	59,2
2006.	50,8	6,2	1,8	3,4	0,2	62,4
2007.	51,3	7,1	1,9	5,1	0,2	65,6
2008.	51,7	8,5	1,6	6,4	0,2	68,4
2009.	52,0	9,5	1,5	8,6	0,2	71,8

¹ 1995.gadā kā zemes īpašumi uzskaitīti tikai zemesgrāmatā reģistrētie īpašumi

5. tabula Lietošanā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa (uz 01.01.2010.)

Lietošanā esošā zeme atkarībā no īpašnieka statusa	Zemes vienību skaits	Platība, ha	% no zemes lietojumu kopplatības	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
Fizisko personu lietojumi	50 468	178 269,6	95,5	2,8
Juridisko personu lietojumi	2 611	8 423,9	4,5	0,1
Zemes lietojumi kopā:	53 079	186 693,5	100,0	2,9

6. tabula Zemes lietojumu sadalījuma pēc īpašnieka statusa platību izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības)

Gads	Fiziskās personas	Juridiskās personas	Pašvaldības	Valsts institūcijas	Zemes lietojumi kopā
1995.* ²	30,2	X	X	X	30,2
1996.*	68,8	X	X	X	68,8
1997.	30,2	2,2	6,6	29,8	68,8
1998.	23,1	1,9	6,7	29,1	60,7
1999.	19,3	1,8	6,2	29,2	56,5
2000.	17,0	1,4	5,1	29,2	52,7
2001.	14,3	1,0	4,5	29,5	49,3
2002.	12,6	0,8	4,3	29,4	47,1
2003.	11,7	0,7	3,9	29,2	45,5
2004.	10,3	0,7	3,4	28,9	43,3
2005.	8,7	0,6	3,1	28,2	40,6
2006.	7,5	0,5	2,6	26,7	37,3
2007.	5,8	0,4	2,6	25,0	33,8
2008.	4,4	0,2	1,0	21,7	27,3
2009.	2,8	0,1	X	X	2,9

7.tabula Pašvaldībām un valstij piekritīgās zemes, zeme zemes reformas pabeigšanai, rezerves zemes fonda zeme un zeme zem publiskajiem ūdeņiem izmaiņas pa gadiem (uz 01.01.2010.) (% no NĪVK IS reģistrētās platības)

Gads	Pašvaldībām piekritīgā zeme	Valstij piekritīgā zeme	Zeme zemes reformas pabeigšanai	Rezerves zemes fonda zeme	Zeme zem publiskajiem ūdeņiem
2009.	3,1	21,8	0,4	X	X

² Atzīmētajos gados zemes lietojumi nav izdalīti pēc īpašnieka statusa

8. tabula Īpašumā un lietošanā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa, pašvaldībām un valstij piekritīgā zeme un zeme zemes reformas pabeigšanai (uz 01.01.2010.)

Zemes īpašumu un lietojumu sadalījums pēc īpašnieka statusa, pašvaldībām un valstij piekritīgā zeme un zeme zemes reformas pabeigšanai	Zemes vienību skaits	Platība, ha	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
Fizisko personu īpašumā	661 930	3 355 761,3	52,0
Juridisko personu īpašumā	66 037	615 279,9	9,5
Pašvaldību īpašumā	22 582	96 291,0	1,5
Valsts un valsts institūciju īpašumā	10 986	551 248,1	8,6
Jaukta statusa kopīpašumi	17 511	13 465,3	0,2
Fizisko personu lietošanā	50 468	178 269,6	2,8
Juridisko personu lietošanā	2 611	8 423,9	0,1
Pašvaldībām piekritīgā zeme	113 238	199 508,2	3,1
Valstij piekritīgā zeme	30 777	1 405 726,1	21,8
Zeme zemes reformas pabeigšanai	10 053	27 052,8	0,4
Valstī kopā:	986 193	6 451 026,2	100,0

ZEMES SADALĪJUMS PA NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA LIETOŠANAS MĒRĶU GRUPĀM

Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām ir mainīgs, un tiek nepārtraukti precizēts.

Pēdējās izmaiņas stājušās spēkā 2007.gada 1.janvārī atbilstoši 2006. gada 20. jūnija LR Ministru kabineta noteikumu Nr.496 "[Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība](#)" 1.pielikumam "Nekustamo īpašumu lietošanas mērķu klasifikācija". Zemes sadalījumā pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām Latvijas Republikā ar vislielāko īpatsvaru joprojām ir nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa "Lauksaimniecības zeme". Tās aizņemtā platība 2009.gadā sastāda 60,1% no NĪVK IS reģistrētās platības, kas ir par 0,8 % jeb 53 130 ha mazāk kā 2008.gadā.

Otras lielākās nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupas "Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu" platība 2009.gadā palielinājusies par nepilniem 51 842 ha, īpatsvars – par 0,8% (9.tabula).

Zemes pārskatā iekļautas 978 zemes vienības, kurām nav norādīts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis, zemes vienību platība- 1 376 ha.

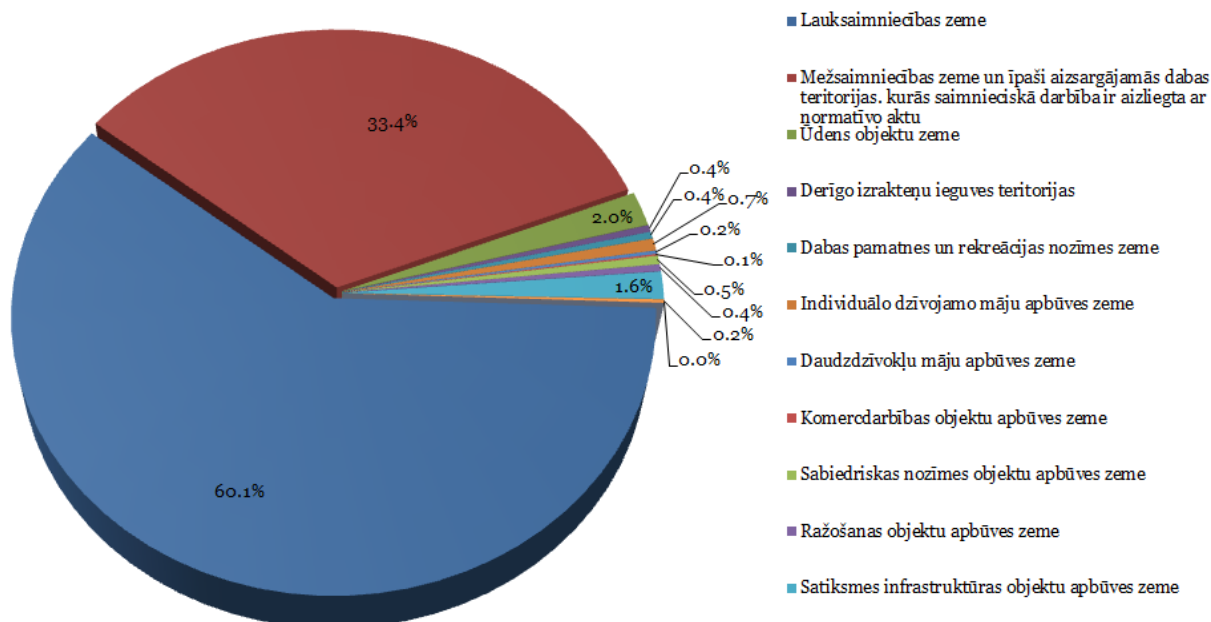
9. tabula Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām (uz 01.01.2010.)

Kods	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupas	Platība, ha	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
01	Lauksaimniecības zeme	3 876 363,1	60,1
02	Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu	2 152 822,4	33,4
03	Ūdens objektu zeme	126 466,6	2,0
04	Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	29 002,0	0,4
05	Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	29 185,4	0,4
06	Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	43 886,4	0,7
07	Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	10 932,4	0,2
08	Komerddarbības objektu apbūves zeme	6 316,2	0,1
09	Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	32 433,1	0,5
10	Ražošanas objektu apbūves zeme	23 731,8	0,4
11	Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	106 461,1	1,6
12	Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	12 049,7	0,2
13	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis nav norādīts	1 376,0	0,0
	Valsti kopā:	6 451 026,2	100,0

3.attēls

Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām Latvijas Republikā

(uz 01.01.2010. procentos no NĪVK IS reģistrētās platības)

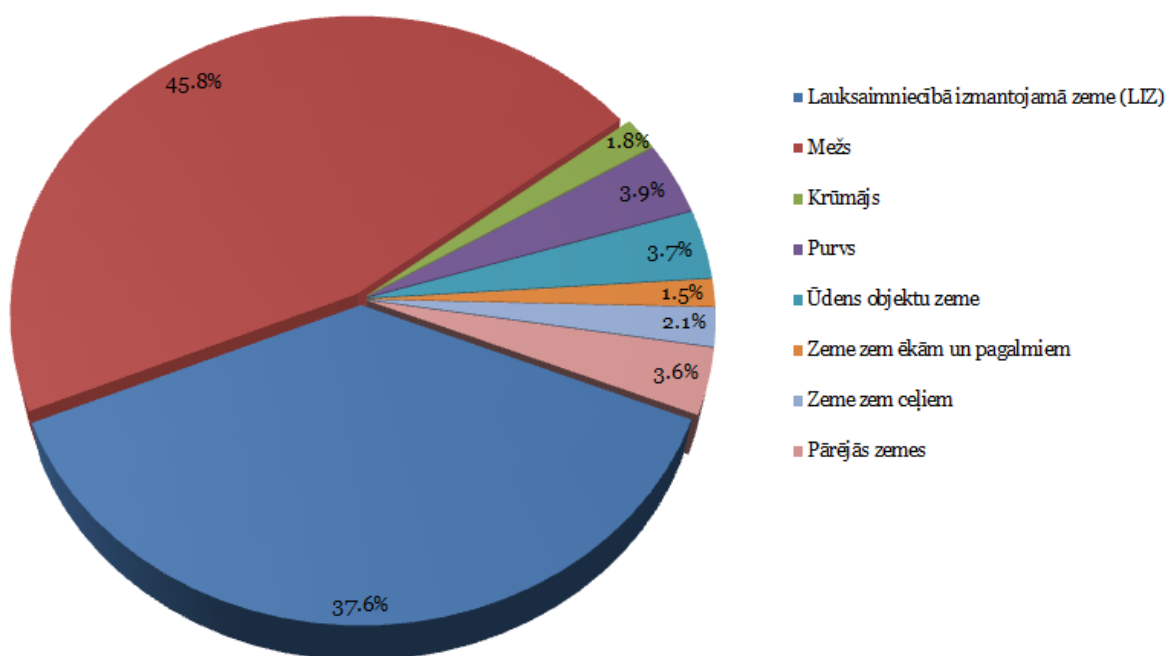
10. tabula Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos (uz 01.01.2010.)

Zemes lietošanas veidi	Platība, ha	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme (LIZ)	2 429 774,7	37,6
Mežs	2 955 491,8	45,8
Krūmājs	115 233,5	1,8
Purvs	250 820,1	3,9
Ūdens objektu zeme	240 166,1	3,7
Zeme zem ēkām un pagalmiem	95 132,1	1,5
Zeme zem ceļiem	134 436,8	2,1
Pārējās zemes	229 971,1	3,6
Valstī kopā:	6 451 026,2	100,0

4.attēls

Zemes sadalījums pa zemes lietošanas veidiem Latvijas Republikā

(uz 01.01.2010. procentos no NĪVKIS reģistrētās platības)

11. tabula Zemes sadalījuma pa zemes lietošanas veidiem izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības)

Gads	LIZ	Mežs	Krūmājs	Purvs	Ūdens objektu zeme	Zeme zem ēkām un pagalmiem	Zeme zem ceļiem	Pārējās zemes
1995. ^{*3}	39,4	44,6	X	X	X	X	X	16,0
1996. ^{*4}	39,0	44,3	X	X	X	X	X	16,7
1997. ^{*5}	39,0	44,9	2,0	3,6	3,0	1,4	1,8	4,3
1998. ^{*6}	38,7	44,1	1,9	3,9	3,2	1,4	2,0	4,8
1999.	38,5	44,2	1,9	3,9	3,3	1,4	1,9	4,9
2000.	38,5	44,4	1,9	4,2	3,3	1,4	1,9	4,4
2001.	38,4	44,3	1,8	4,0	3,5	1,4	2,0	4,6
2002.	38,3	44,5	1,8	4,0	3,5	1,4	2,0	4,5
2003.	38,3	44,7	1,8	3,9	3,6	1,4	2,0	4,3
2004.	38,2	45,0	1,8	3,8	3,6	1,4	2,1	4,1
2005.	38,1	45,2	1,8	3,9	3,6	1,4	2,1	3,9
2006.	38,0	45,4	1,8	3,9	3,6	1,4	2,1	3,8
2007.	37,9	45,5	1,8	3,9	3,7	1,4	2,1	3,7
2008.	37,7	45,7	1,8	3,9	3,7	1,5	2,1	3,6
2009.	37,6	45,8	1,8	3,9	3,7	1,5	2,1	3,6

Pēc zemes uzskaites datiem zemes lietošanas veidu sadalījums ir stabils un 2009.gadā nav būtiski mainījies. Saglabājas pēdējos gados novērojamā tendence samazināties lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībai un palielināties mežu platībai. Salīdzinot ar 2008. gadu, pērn samazinājusies lauksaimniecībā izmantojamā zeme par 4 142 ha un īpatsvars par 0,1% no NĪVK IS reģistrētās platības, tajā pašā laikā mežu platība palielinājusies par 6 243 ha, jeb par 0,1% palielinājies mežu platības īpatsvars NĪVK IS reģistrētajās platībās (10.,11. tabula).

³ neuzrādīto zemes lietošanas veidu platības ieskaitītas pie "pārējām zemēm"

⁴ neuzrādīto zemes lietošanas veidu platības ieskaitītas pie "pārējām zemēm"

⁵ 1997. un 1998. gadā zemes bilance apkopota bez Rīgas pilsētas datiem

⁶ 1997. un 1998. gadā zemes bilance apkopota bez Rīgas pilsētas datiem